

Το ετήσιο συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων με θέμα «**Παγκόσμιες προκλήσεις-κοινές ευθύνες. Μια αποτίμηση στα 70άχρονα των ΗΕ**», πραγματοποιήθηκε 17-19 Δεκεμβρίου στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. Ο Διευθυντής του Κέντρου, Καθηγητής Γρ. Ι. Τσάλτας μαζί με ερευνητές του ΕΚΕΠΕΚ συμμετείχαν στη συνεδρία με θέμα: ΗΕ και ανάπτυξη.

Περισσότερες πληροφορίες [εδώ](#)

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ #93

Περίοδος: 30/11/2015-15/12/2015

«Η Συμφωνία του Παρισιού είναι ένας θρίαμβος για τους ανθρώπους και τον πλανήτη μας», δήλωσε ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ με την υιοθέτηση της συμφωνίας. «Θέτει τις βάσεις για πρόοδο στην εξάλειψη της φτώχειας, την ενίσχυση της ειρήνης και την εξασφάλιση ευκαιριών για όλους. Για πρώτη φορά, 195 μέρη της Σύμβασης-Πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την Αλλαγή του Κλίματος (UNFCCC) - δεσμεύτηκαν να μειώσουν τις εκπομπές και ενώθηκαν για να αναλάβουν κοινή δράση για το κλίμα.» Περισσότερα [εδώ](#)

Για σχεδόν μια δεκαετία, ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ, έχει ταξιδέψει σε όλο τον κόσμο από τους παγετώνες της Ανταρκτικής σε διοικητικά συμβούλια εταιρειών στη Νέα Υόρκη, σε αναζήτηση ευκαιριών και συμμαχιών για να εξασφαλίσει μια παγκόσμια συμφωνία για τη μείωση της υπερθέρμανσης του πλανήτη, εργαζόμενος παράλληλα και για την επιτυχή καθιέρωση των SDGs. Περισσότερα [εδώ](#)

Το φτωχότερο 50% του παγκόσμιου πληθυσμού (περίπου 3,5 δισ. άνθρωποι) είναι υπεύθυνο μόνο για το 10% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που οφείλονται στην ιδιωτική κατανάλωση. Αντίθετα, το πλουσιότερο 10% του παγκόσμιου πληθυσμού ευθύνεται περίπου για το 50% των εκπομπών αυτών, σύμφωνα με τη βρετανική μη κυβερνητικής οργάνωση Oxfam. Περισσότερα [εδώ](#)

Μακριά από τις συνεδριάσεις του Παρισιού, τα νησιά Μάρσαλ συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν καθημερινά τους κινδύνους από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας. Περισσότερα [εδώ](#)

Το Πεκίνο κηρύχθηκε για πρώτη φορά σε κατάσταση «κόκκινου» συναγερμού, που αποτελεί το υψηλότερο επίπεδο συναγερμού, και υιοθέτησε έκτακτα μέτρα καθώς η αποπνικτική ατμόσφαιρα απειλεί την πρωτεύουσα της Κίνας, της χώρας με τις μεγαλύτερες στον κόσμο εκπομπές αερίων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Η πυκνότητα των σωματιδίων PM 2,5, που είναι ιδιαίτερα επικίνδυνα για την υγεία, είχε φθάσει πάνω από 600 μικρογραμμάρια ανά κυβικό μέτρο. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας συνιστά ένα μέσο ανώτατο όριο μόλις... 25 μικρογραμμάρια για 24 ώρες. Περισσότερα [εδώ](#)

Δελχί. Το τοξικό νέφος εκτείνεται στην πόλη για δεύτερο μήνα. Η πρωτεύουσα, έχει υπερβεί τα όρια που συνιστά ο ΠΟΥ κατά 15 έως 30 φορές. Το νέφος, ένας συνδυασμός καυσαερίων από τα αυτοκίνητα και τα φορτηγά, σκόνης, καπνού από τις πυρκαγιές και τη βιομηχανική παραγωγή η οποία επιτείνεται από χαμηλές θερμοκρασίες, προβλέπεται να διαρκέσει για τους επόμενους μήνες. Περισσότερα [εδώ](#)

Την 6η θέση από το τέλος, μεταξύ των 28 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καταλαμβάνει φέτος η Ελλάδα ως προς τις πολιτικές της για την κλιματική αλλαγή. Περισσότερα [εδώ](#)

Δημιουργία ενός καταδυτικού πάρκου αρχαιολογικού ενδιαφέροντος στον ευρύτερο χώρο του Ευβοϊκού κόλπου στο άμεσο μέλλον προωθείται από τις αρχές. Θα πρόκειται για ένα «υποβρύχιο μουσείο» με 26 ναυάγια και θα αποτελείται από έξι επισκέψιμους χώρους: Νησιωτικό σύμπλεγμα Στύρων, Νήσος Καβαλλιανή – Όρμος Αλμυροποτάμου, Νησιωτικό σύμπλεγμα Πεταλιών, Πορτολάφια Εύβοιας – Νήσος Ακίο, Μακρόνησος, Λαυρεωτική. Περισσότερα [εδώ](#)

Η κυβέρνηση του Μπελίζ ενέκρινε πολιτική που θα απαγορεύσει νομικά την υπεράκτια εξόρυξη σε όλους

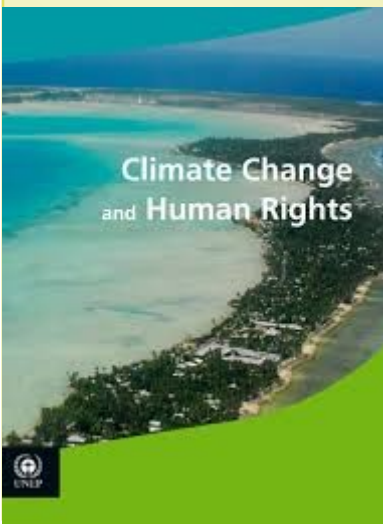
τους επτά τομείς, που απαρτίζουν την περιοχή Μπελίζ του Barrier Reef Reserve System. Η απόφαση θα αποκλείσει αποτελεσματικά όλη την περιοχή Παγκόσμιας Κληρονομιάς από οποιαδήποτε μελλοντική εξερεύνηση πετρελαίου, θέση που συνάδει με αυτή της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς ότι η εξερεύνηση πετρελαίου είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητα Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Το Barrier Reef του Μπελίζ είναι το δεύτερο μεγαλύτερο σύστημα υφάλου στον κόσμο. Περισσότερα

[εδώ](#)

Διάφορα είδη θαλάσσιας ζωής, συμπεριλαμβανομένων φαλαινών, καρχαριών και ψαριών έχουν λιγότερο από το 10% εκπροσώπηση στις προστατευόμενες θαλάσσιες περιοχές, σύμφωνα με νέα μελέτη. Μήπως είναι αναγκαία μια νέα θεώρηση των προστατευόμενων θαλάσσιων περιοχών; Περισσότερα [εδώ](#)

Ομάδα επιστημόνων από την Αυστραλία, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η καταστροφή των κοραλλιογενών υφάλων συντελείται με ταχείς ρυθμούς. Συγκεκριμένα, από τις αρχές του αιώνα οι κοραλλιογενείς ύφαλοι έχουν μειωθεί στο μισό, ενώ, αν η κατάσταση συνεχιστεί, θα εκλείψουν μέσα σε λίγες δεκαετίες. Στη Μεσόγειο οι συνέπειες της κλιματικής αλλαγής, διαφαίνονται στην εισβολή ξενικών ειδών, όπως ο λαγοκέφαλος, που απειλεί τις ισορροπίες του οικοσυστήματος. Περισσότερα [εδώ](#)

Κυκλοφόρησε την Ημέρα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, έκθεση για την κλιματική αλλαγή και τα ανθρώπινα δικαιώματα παρέχοντας μια ολοκληρωμένη με-

λέτη των σχέσεων μεταξύ των δικαιωμάτων και της κλιματικής αλλαγής. Η ανθρωπογενής κλιματική αλλαγή είναι η μεγαλύτερη, πιο διάχυτη απειλή για το φυσικό περιβάλλον και τα ανθρώπινα δικαιώματα της εποχής μας. Περισσότερα [εδώ](#)

3 τρόποι για να αφήσουμε πίσω τα ορυκτά καύσιμα.

Περισσότερα [εδώ](#)

Η BP αντιμετωπίζει μια συλλογική αγωγή από το Μεξικό για την πετρελαιοκηλίδα του 2010. Επειδή το ατύχημα στην εξέδρα Deerwater Horizon δεν μόλυνε άμεσα το μεξικάνικο μέρος του Κόλπου του Μεξικού, δεν υπήρξαν νωρίτερα διεκδικήσεις, σύμφωνα με τους κατοίκους. Αλλά με τα θαλάσσια ρεύματα και τον αέρα, η μόλυνση επηρέασε και αυτό το κομμάτι του Κόλπου του Μεξικού, υπογραμμίζοντας το γεγονός ότι η θαλάσσια ρύπανση δεν γνωρίζει από σύνορα. Περισσότερα [εδώ](#)

Πως το λιώσιμο των πάγων αλλάζει τον τρόπο ζωής μιας χώρας; Η κλιματική αλλαγή καθιστά τις οικονομίες των οικισμών ακόμη πιο επισφαλείς. Περισσότερα [εδώ](#)

Η χαρτογράφηση της τρωτότητας των ορεινών πληθυσμών διαπίστωσε ότι οι άνθρωποι που ζουν σε ορεινές περιοχές στις αναπτυσσόμενες χώρες αυξήθηκαν σε σχεδόν 329 εκατομμύρια το 2012, έναντι 253 εκατ. το 2000, παρά το γεγονός ότι ο συνολικός πληθυσμός των λαών που ζουν σε ορεινές περιοχές αυξήθηκε μόνο με 16% στο ίδιο χρονικό διάστημα. Περισσότερα [εδώ](#)

Τουρκμενιστάν. Οι αμμόλοφοι της ερήμου επεκτείνονται 1 έως 1,5 μέτρα τον χρόνο, δημιουργώντας δρόμους αδιάβατους και αναγκάζοντας τους κατοίκους της περιοχής να μετακινούνται για να μη βρεθούν εγκλωβισμένοι. Μαρτυρίες κατοίκων και εμπειρογνομόνων του UNDP υπογραμμίζουν πως ολόκληρα χωριά χρειάστηκαν να μετακινηθούν έως και 10 μέτρα την τελευταία δεκαετία.

Περισσότερα [εδώ](#)

Σομαλία. Ο FAO σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση εγκατέστησε 25 συσκευές συγκέντρωσης ψαριών, με αποτέλεσμα να προσελκύουν μεγάλο αριθμό ψαριών - στην ουσία δημιουργώντας νέα αλιευτικά πεδία υψηλής πυκνότητας εκεί που δεν υπήρχαν πριν, συνεισφέροντας στις παράκτιες κοινότητες.

Περισσότερα [εδώ](#)

Η συμφωνία του Παρισιού αναγνωρίζει «τη βασική προτεραιότητα για τη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας και την εξάλειψη της πείνας, και ιδίως τα τρωτά σημεία των συστημάτων παραγωγής τροφίμων στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής», σύμφωνα με το γενικό διευθυντή του FAO. Υπογραμμίζει την ανάγκη να «αυξήσει την ικανότητα προσαρμογής στις αρνητικές επιπτώσεις της αλλαγής του κλίματος και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας στις κλιματικές μεταβολές κατά τρόπο που δεν απειλεί την παραγωγή τροφίμων.» Περισσότερα [εδώ](#)

Η Ιαπωνία επιστρέφει στην φαλινοθηρία στην Ανταρκτική

Μετά τη μονοετή παύση για τη φαλινοθηρική περίοδο του 2014-2015, η Ιαπωνία συνεχίζει από τις αρχές Δεκεμβρίου τις φαλινοθηρικές της δραστηριότητες στην Ανταρκτική. Η παύση ήταν απόρροια της απόφασης του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης, το οποίο έκρινε ότι το επιστημονικό φαλινοθηρικό πρόγραμμα της Ιαπωνίας στην Ανταρκτική ήταν παράνομο και έπρεπε να διακοπεί. Μετά την καταδικαστική αυτή απόφαση του Διεθνούς Δικαστηρίου, η Ιαπωνία έπαυσε – για πρώτη φορά εδώ και δεκαετίες – το επιστημονικό φαλινοθηρικό της πρόγραμμα στην περιοχή της Ανταρκτικής και δήλωσε την πρόθεσή της να συμμορφωθεί.

Κεντρικό ρυθμιστικό πλαίσιο για τις φαλινοθηρικές δραστηριότητες αποτελεί η Σύμβαση για τη Ρύθμιση της Φαλινοθηρίας του 1946. Η Διεθνής Επιτροπή Φαλινοθηρίας, κύριο όργανο της σύμβασης, εγκαθίδρυσε το 1986 απαγόρευση στην εμπορική φαλινοθηρία που δεσμεύει όλα τα συμβαλλόμενα μέλη της συνθήκης. Κάποιες χώρες, όπως η Νορβηγία (και πιο πρόσφατα η Ισλανδία) επέλεξαν να αυτο-εξαιρεθούν από την απαγόρευση, ασκώντας ένσταση στο σχετικό κανονισμό της Επιτροπής. Η Ιαπωνία, από την άλλη, δε διατηρεί δικαίωμα ένστασης, δεσμεύεται, επομένως, από την απαγόρευση εμπορικής φαλινοθηρίας. Ωστόσο, αμέσως μετά τη θέση σε ισχύ της απαγόρευσης, οι Ιάπωνες αποφάσισαν να εκμεταλλευτούν τις προβλεπόμενες εξαιρέσεις για φαλινοθηρία αναφορικά με σκοπούς επιστημονικής έρευνας ώστε να διατηρήσουν σε λειτουργία τον φαλινοθηρικό τους στόλο. Παράλληλα, σε συνεργασία με άλλα φαλινοθηρικά κράτη ασκούν έντονες διπλωματικές πιέσεις εντός της Διεθνούς Επιτροπής με σκοπό την άρση της απαγόρευσης. Οι προσπάθειες αυτές παραμένουν προς το παρόν ανεπιτυχείς.

Το ιαπωνικό πρόγραμμα επιστημονικής φαλινοθηρίας στην Ανταρκτική, γνωστό ως JARPA (Japanese Whale Research Program under Special Permit in the Antarctic) ξεκίνησε το 1987 και συνεχίστηκε μέχρι το 2005, εστιάζοντας στη θανάτωση ρυγχοφαλαινών (minke whales) της Ανταρκτικής για τους σκοπούς της επιστημονικής έρευνας. Κατά το διάστημα αυτό θανατώθηκαν συνολικά 6.800 ρυγχοφάλαινες, το κρέας των οποίων κατέληγε να πωλείται στην ιαπωνική αγορά. Η δεύτερη φάση του προγράμματος (JARPA II) ξεκίνησε το 2005 και εστίασε στη θανάτωση όχι μόνο ρυγχοφαλαινών αλλά και πτεροφαλαινών, μεγάπτερων φαλαινών και άλλων ειδών. Οι ετήσιες ποσοτώσεις της Ιαπωνίας για το JARPA II ήταν 850 ρυγχοφάλαινες, 50 πτεροφάλαινες και 50 μεγάπτερες φάλαινες. Τα JARPA I και II είχαν δεχθεί έντονη κριτική από την επιστημονική κοινότητα, εξαιτίας του πολύ μικρού αριθμού δημοσιεύσεων σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά που είχαν προκύψει από τα στοιχεία που συγκεντρώνονταν. Παράλληλα, η Ιαπωνία έχει συστηματικά αγνοήσει αποφάσεις της Διεθνούς Επιτροπής Φαλινοθηρίας που την καλούν να σταματήσει τη θανάτωση ρυγχοφαλαινών και να αναθεωρήσει το ερευνητικό της πρόγραμμα, ώστε να χρησιμοποιεί μη-θανάσιμες ερευνητικές μεθόδους.

Όταν η Αυστραλία, ένα από τα κράτη που ανήκουν στο αντι-φαλινοθηρικό λόμπι, κινήθηκε εναντίον της Ιαπωνίας ενώπιον του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης στην υπόθεση “Whaling in the Antarctic”, το Δικαστήριο στην απόφασή του το 2014 έκρινε ότι η Ιαπωνία έπρεπε να δώσει τέλος στο πρόγραμ-

μα JARPA II στο Νότιο Ωκεανό, καθώς αυτό παραβίαζε την απαγόρευση στην εμπορική φαλινοθηρία, την απαγόρευση στη χρήση εμπορικών πλοίων εργοστασίων για την επεξεργασία φαλαινών και την απαγόρευση φαλινοθηρίας στο Καταφύγιο του Νοτίου Ωκεανού (περιοχή όπου απαγορεύεται κάθε είδος φαλινοθηρίας). Σύμφωνα με το Δικαστήριο, το JARPA II μπορούσε ευρέως να χαρακτηριστεί ως “επιστημονική έρευνα” βάσει των στόχων και δραστηριοτήτων του, αλλά δεν αποτελούσε πρόγραμμα “για τους σκοπούς επιστημονικής έρευνας” και επομένως, δεν ενέπιπτε στην εξαίρεση που προβλέπει η Σύμβαση του 1946. Συγκεκριμένα, θεωρήθηκε ότι σημαντικές διαστάσεις του σχεδιασμού και της εφαρμογής του JARPA II, δηλαδή η θανάτωση των φαλαινών, δεν ήταν δικαιολογημένες σε σχέση με τους ερευνητικούς του στόχους, ενώ η Ιαπωνία ποτέ δεν είχε εξετάσει το ενδεχόμενο χρήσης μη- θανάσιμων εναλλακτικών μεθόδων.

Η Ιαπωνία αντέδρασε στην παραπάνω απόφαση, δηλώνοντας ότι θα συμμορφωνόταν και θα ακύρωνε το JARPA II, θα μείωνε το εύρος του αντίστοιχου επιστημονικού της προγράμματος στο Βόρειο Ειρηνικό (JARPN II), θα διαμόρφωνε νέο φαλινοθηρικό πρόγραμμα για το Νότιο Ωκεανό, το οποίο θα λάμβανε υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου, και θα μελετούσε την πιθανότητα χρήσης μη-θανάσιμων ερευνητικών μεθόδων. Το Νοέμβριο του 2014 και αφότου είχε χάσει τη φαλινοθηρική περίοδο του 2014-2015, η Ιαπωνία παρουσίασε στην Επιστημονική Επιτροπή της Διεθνούς Επιτροπής Φαλινοθηρίας το σχέδιο NEWREP-A (New Scientific Whale Research Program in the Antarctic Ocean) που προβλέπει τη θανάτωση 333 ρυγχοφαλαινών ετησίως για τη συλλογή στοιχείων κατά τα επόμενα 12 χρόνια.

Μόλις τον Οκτώβριο του 2015 και λίγο πριν την προβλεπόμενη έναρξη εφαρμογής του νέου ερευνητικού της προγράμματος, η Ιαπωνία ανακοίνωσε ότι εξαιρεί ζητήματα σχετικά με τους ζώντες πόρους των θαλασσών, επομένως και τη φαλινοθηρία, από τη δικαιοδοσία του Διεθνούς Δικαστηρίου. Είναι προφανής η διάθεση της ιαπωνικής κυβέρνησης να αποφύγει περαιτέρω δικαστικές περιπέτειες και να συνεχίσει τις φαλινοθηρικές δραστηριότητες χωρίς να ανησυχεί για τυχόν έννομες συνέπειες της παράνομης συμπεριφοράς της.

Την ανακοίνωση της Ιαπωνίας για την επιστροφή της στη φαλινοθηρία καταδίκασαν περιβαλλοντικές οργανώσεις αλλά και κυβερνήσεις αντι-φαλινοθηρικών κρατών. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της Αυστραλίας, η οποία εξετάζει το ενδεχόμενο να στείλει πλοίο που θα επιτηρεί τον ιαπωνικό φαλινοθηρικό στόλο στα νερά του Καταφυγίου του Νοτίου Ωκεανού. Τέτοιες ενέργειες είναι αμφίβολο, κατά πόσο θα επηρεάσουν την ιαπωνική στάση. Ωστόσο, με τη μείωση του ποσοστού των Ιαπώνων καταναλωτών του κρέατος των φαλαινών που διοχετεύεται στην αγορά ως αποτέλεσμα ενός κυβερνητικά επιδοτούμενου και επιστημονικά παρωχημένου ερευνητικού φαλινοθηρικού προγράμματος, η αλλαγή μπορεί να έρθει τελικά εκ των έσω, θέτοντας τέλος στη θανάτωση φαλαινών από την Ιαπωνία.

Δημητρακοπούλου Ερωφίλη, ΠΜΣ Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Βιώσιμη Ανάπτυξη, Πάντειο Πανεπιστήμιο

ΒΡΕΙΤΕ ΜΑΣ:

www.ekepek.gr

facebook

<http://www.facebook.com/groups/15477795324>

@ekepek

Επιμέλεια-Επιλογή Ειδήσεων: Γεωργία Βελδέκη

E-mail επικοινωνίας: info@ekepek.gr